

UCHWAŁA XVII.96.2025
RADY GMINY BABOSZEWO
z dnia 16 grudnia 2025 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla
Gminy Baboszewo na 2025 -2028

Na podstawie z art. 18. ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 poz. 1153) art. 4¹ ust 1, 2, 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2023 poz. 2151) oraz art. 10 ust 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. 2023 poz. 1939 ze zm.) Rada Gminy Baboszewo uchwała, co następuje

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028 w brzmieniu załącznika do niniejszej Uchwały

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH I
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY BABOSZEWO NA LATA
2025 – 2028**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3 Podstawa prawna
	4
Rozdział I Charakterystyka uzależnień	6
<u>1.1. Alkohol</u>	6
<u>1.2. Narkotyki</u>	7
<u>1.3. Przemoc</u>	9
<u>1.4. Przemoc rówieśnicza</u>	11
<u>1.5. Uzależnienia behawioralne</u>	12
Rozdział II Diagnoza występowania uzależnień w świetle zastanych źródeł w Gminie	
Baboszewo	16
<u>2.1. Dane demograficzne</u>	16
<u>2.2. Przestępczość</u>	17
3.3. Zdarzenia związane z przemocą domową	21
3.4. Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	22
Rozdział IV Badania lokalnych zagrożeń społecznych – 2024	26
4.1. Podstawowe problemy społeczne w opinii pełnoletnich mieszkańców	26
4.2. Badania pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	28
4.3. Badania wśród dzieci i młodzieży	29
4.4. Porównanie wyników badań z badaniami z 2022 roku – ogólne wnioski	33
Rozdział V Adresaci Programu	34
Rozdział VI Realizatorzy Programu	35
Rozdział VII Cele oraz realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania	
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2028 dla	
Gminy Baboszewo	35
ROZDZIAŁ VIII Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania	
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2028	44
ROZDZIAŁ IX Monitorowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania	
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2028	45

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028 zwany dalej Programem stanowi kontynuację działań z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy domowej realizowanych corocznie i skierowanych do różnych grup odbiorców w Gminie Baboszewo.

W Programie uwzględniono zadania wynikające z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 – cel operacyjny 2 pn. „Profilaktyka uzależnień”.

Elementem Programu są również działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym polegające na upowszechnianiu wiedzy dotyczącej powyższej problematyki. Założenia Programu są zgodne z wytycznymi zawartymi w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2024 roku” wydanymi przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Program będzie realizowany od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2028 r. Większość planowanych zadań określonych w Programie ma charakter coroczny i długofalowy.

Podstawa prawna

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. Ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1., do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.¹:

¹ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1718).

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a, w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach gminnego programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a. Ustawy.

Oprócz obu ww. ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673),
- ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 49),
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1670)
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1449),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 - 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642), celem operacyjny 2: Profilaktyka uzależnień.

Rozdział I

Charakterystyka uzależnień

1.1. Alkohol

Alkohol etylowy jest cieczą lżejszą od wody, przezroczystą, o charakterystycznej woni i piekącym smaku. W normalnych warunkach występuje w organizmie człowieka, jako alkohol fizjologiczny, w stężeniu nieprzekraczającym 0,15 promila. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu². Polskie prawo definiuje: „stan po użyciu alkoholu, gdy stężenie alkoholu we krwi wynosi od 0,2 do 0,5 promila (lub rejestruje się obecność alkoholu w wydychanym powietrzu na poziomie od 0,1mg do 0,25 mg w 1 dm³)”³.

Działanie alkoholu: alkohol silnie wpływa na mózg oraz układ nerwowy. Pod jego wpływem ludzie mają wrażenie poczucia szczęścia, łatwiej im nawiązywać kontakty z innymi osobami jak i również mają mniejsze zahamowania podczas wyrażania swoich poglądów. Alkohol spowalnia aktywność ośrodkowego układu nerwowego w taki sposób, że informacje wędrują dłużej wzdłuż włókien nerwowych. Pod wpływem alkoholu ludzie stają się bardziej odprężeni oraz są zbyt pewni swoich możliwości, a jednocześnie ich zdolność do reakcji jest obniżona. Mowa staje się bardziej poplątana.

Za najczęstsze powikłania oraz diagnozowane skutki uboczne alkoholizmu uznaje się:

- choroby nowotworowe - przełyku, gardła, ust, trzustki, wątroby;
- upośledzenie systemu trawiennego - podrażnienie przewodu pokarmowego, zapalenie okrężnicy i przełyku, nieżyty żołądka;
- nieprawidłowo funkcjonująca wątroba - żółtaczka, marskość wątroby, zniszczone komórki wątrobowe;

² <https://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/szkody-zdrowotne>

³ Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku Art. 2

- upośledzenie układu krążenia - niewydolność mięśnia sercowego, zaburzenia rytmu serca, nadciśnienie tętnicze krwi;
- zaburzenia charakteru - drażliwość, agresywność, zły nastrój, bezsenność, osłabienie woli i panowania nad sobą;
- padaczka - inaczej drgawkowe napady abstynencyjne, które pojawiają się zwykle u alkoholików, którzy zaprzestali picia lub drastycznie ograniczyli ilość spożywanego alkoholu;
- delirium - czyli majaczenie alkoholowe, które można rozpoznać po takich objawach jak podniecenie, urojenia, zaburzenia snu, napady drgawkowe, wyraźne drżenie mięśniowe oraz omamy wzrokowe i słuchowe.

1.2. Narkotyki

Narkotyk, substancja psychoaktywna, środek odurzający, używka – to określenia o podobnym znaczeniu stosowane wymiennie w języku potocznym. W medycynie, psychologii aktualnie obowiązującym nazewnictwem jest substancja psychoaktywna. W medycynie „narkotykami” określa się te substancje psychoaktywne, które działają m.in. przeciwbólowo poprzez określone receptory mózgowe (opiodowe). Z kolei pojęcie narkomanii wywodzi się od słowa „narcos” co oznacza odurzenie, senność, uśpienie⁴.

Rodzaje substancji psychoaktywnych:

- Opiaty – do tej grupy należą: kodeina, metadon, heroina, morfina i opium. Do niedawna pojęcia opiaty i opioidy były używane zamiennie. Obecnie opiatami nazywa się substancje narkotyczne wyrabiane z maku lekarskiego (morfina, heroina, opium, kodeina). Natomiast opioidy to termin szerszy obejmujący wszystkie substancje wchodzące w reakcję z receptorami opioidowymi w mózgu, również te wytwarzane sztucznie (np. metadon) oraz przez organizm człowieka (endorfiny, enkefaliny). Heroina – może mieć postać proszku o kolorze wahającym się od białego do brązowego. Heroina może być przyjmowana dożylnie, do nosa w postaci tabaczkki lub palona (wdychanie oparów podgrzewanej heroiny). Heroina szybciej niż morfina dociera do mózgu, powodując silniejszy tzw. „haj”. Jest to subiektywne silne uczucie uniesienia, euforii lub ekscytacji odczuwane już w ciągu kilku sekund po wstrzyknięciu heroiny, trwające nie dłużej niż minutę. Pragnienie doświadczenia tych doznań stanowi ważny czynnik motywujący do ponownego sięgania po narkotyk.
- Kanabinole

⁴ www.kbpn.gov.pl

to grupa substancji sporządzanych z konopi indyjskich lub rzadziej, produkowana syntetycznie. Kanabinole zawierają co najmniej 60 kanabinoidów, z których najaktywniejszym jest tetrahydrokannabinol (THC). Oczekiwany efekt przyjmowania kanabinoli jest zwiększenie uczucia przyjemności, wyostrenie doznań zmysłowych, dlatego często przyjmowane są w weekendy, w trakcie zabaw, przy słuchaniu muzyki. Wyróżnia się: marihuana, haszysz, olej haszyszowy, kanabinole syntetyczne.

- Leki uspokajające i nasenne:
 - a) barbiturany to leki, których składnikiem aktywnym są pochodne kwasu barbiturowego, działające tłumiąco na ośrodkowy układ nerwowy. Stosowane są w leczeniu bezsenności i padaczce. Ponieważ łatwo powodują uzależnienie, a różnica między dawką terapeutyczną a toksyczną jest niewielka, sięga się po nie coraz rzadziej;
 - b) benzodiazepiny (np. *Relanium*, *Oxazepam*, *Nitrazepam*) to leki o działaniu uspokajającym, nasennym, zmniejszającym napięcie mięśniowe, stosowane też jako przeciwpadaczkowe.
- Środki pobudzające - głównie to kokaina, amfetamina i jej pochodne oraz kofeina.
 - a) Kokaina to substancja otrzymywana z liści krzewu *Erythroxylon coca*, rosnącego pierwotnie w Ameryce Południowej, gdzie była wykorzystywana przez Indian jako środek zwiększający wydolność fizyczną i niwelujący uczucie głodu. W medycynie stosowana jest od 1884 r. jako środek znieczulający (podana miejscowo, wykazuje takie właściwości). Obecnie zastąpiły ją inne, bezpieczniejsze syntetyczne substancje, stosowana bywa w okulistyce i otorynolaryngologii;
 - b) *Crack* to kokaina oczyszczona z soli. Otrzymuje się go z proszku, który rozpuszcza się w roztworze wodorowęglanu sodu i wody, gotuje i suszy. W porównaniu z innymi formami kokainy crack ma silniejsze, natychmiastowe i krótkotrwałe działanie (5 do 10 minut), szybciej też prowadzi do uzależnienia;
 - c) Amfetamina i jej pochodne (metamfetamina i jej pochodna ekstazy (MDMA)) są syntetycznymi środkami psychostymulującymi o działaniu podobnym do kokainy, powodującymi jednak dłuższe pobudzenie.
- Substancje halucynogenne - w tej grupie znajduje się wiele substancji, zarówno pochodzenia naturalnego jak i syntetycznych:
 - a) Substancje naturalne: grzyby halucynogenne, kaktus (pejotl), bielun dziędzierzawa, sporysz;
 - b) Preparaty syntetyczne: DMT (dimetylotryptamina), MDA, MDMA (ekstazy), etamina, fencyklydina., LSD (dwuetyloamid kwasu lizergowego).
- Lotne rozpuszczalniki

Lotne rozpuszczalniki znajdują się w wielu powszechnie dostępnych środkach takich jak kleje, rozpuszczalniki, rozcieńczalniki, niektóre farby czy aerozole. Substancji występujących w tych środkach i powodujących odurzenie jest wiele, należą do nich m. in.: octany alifatyczne, toluen, benzen, ksylen, aceton, cykloheksan, tetrachlorek węgla, trichloroetylen, acetan amylu, chlorek metylenu. Użytkownikami lotnych rozpuszczalników są głównie dzieci i młodzież, ponieważ substancje te są tanie i łatwo dostępne⁵.

Skutki działania substancji psychoaktywnych na organizm człowieka:

- wpływają na centralny układ nerwowy;
- przyjmowane są w celu doznania przyjemności, zmiany świadomości, uzyskania określonego nastroju, przeżycia ekstremalnych doznań;
- wpływają na organizm człowieka powodując w różnym stopniu zmiany psychiczne (np. euforię, zmieniony odbiór rzeczywistości, iluzje, omamy, zaburzenia pamięci) oraz fizyczne (np. wzrost ciśnienia krwi, przyspieszenie tętna, pobudzenie);
- przewlekłe przyjmowanie mogą prowadzić do uzależnienia, które często nazywane też jest narkomanią czy toksykomanią;
- mają pochodzenie naturalne lub syntetyczne;
- często, szczególnie w publikacjach popularnych są dzielone na tzw. narkotyki miękkie (jako bezpieczne, mało szkodliwe) oraz twarde (niebezpieczne, groźne). Za „narkotyk miękki” uznawana jest np. marihuana. Określenia te są mylące, nieprawdziwe, dają złudne poczucie bezpieczeństwa np. przy stosowaniu marihuany.

1.3. Przemoc

Z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków może ściśle współwystępować zjawisko przemocy. W literaturze występuje wiele definicji przemocy. Pojęcie to najczęściej zastępowane jest terminami takimi jak brutalność, okrucieństwo, agresja. Niezależnie od formy, w jakiej występuje, stanowi pogwałcenie podstawowych praw człowieka.

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicji przemocy domowej, przez którą rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

⁵<http://www.psychologia.edu.pl/czytelnia/126-uzalenie/1408-rodzaje-narkotykow-i-ich-dzialanie-agatapitucha.html>

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

W celu określenia, czy dane zachowanie lub zaniechanie jest przemocą, należy zbadać, czy spełnia następujące 4 warunki:

- jest intencjonalne;
- jedna osoba posiada wyraźną przewagę nad drugą;
- doszło do naruszenia praw i dóbr osobistych drugiej osoby;
- osoba, wobec której stosowana jest przemoc doświadcza cierpienia, ponosi szkody fizyczne i psychiczne⁶.

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- przemoc fizyczna – to forma agresji łącząca się z naruszeniem granic ciała. jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
- przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;
- przemoc seksualna – to różne zachowania, w tym: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do prostytucji, krytykowanie zachowań seksualnych;
- przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie, to także zaciąganie kredytów czy zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli partnera;
- zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci;

⁶ Tamże.

- cyberprzemoc – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie.

1.4. Przemoc rówieśnicza

Przemoc rówieśnicza – jest to przemoc doświadczana ze strony rówieśników w okresie szkolnym.

Pionierem badań nad przemocą rówieśniczą jest szwedzki psycholog – Dan Olweus. Przemoc rówieśnicza może mieć (według kwestionariusza Olweusa) dziesięć form:

- przezywanie;
- wykluczanie z grup;
- bicie i kopniaki;
- rozpowszechnianie oszczerczych informacji;
- niszczenie lub zabór własności, w tym środków pieniężnych;
- zmuszanie do wykonywania określonych czynności;
- złośliwe komentarze (zwykle na temat wyglądu);
- komentarze i gesty seksualne;
- rozsyłanie krzywdzących materiałów (głównie przez Internet i telefony komórkowe);
- niespecyficzne formy przemocowe⁷.

Naukowcy wskazują na kryteria, które mogą pomóc rozpoznać, że dziecko doświadcza przemocy rówieśniczej. Dzieci często nie mówią o swojej trudnej sytuacji ani rodzicom, ani nauczycielom, ponieważ:

- „wstydzą się, że są dręczone;
- boją się zemsty sprawców, pogorszenia sytuacji;
- myślą, że nikt im nie może pomóc, czują się bezradne;
- nie wierzą, że ktoś im może pomóc;
- dorośli mówili im, że dręczenie jest częścią okresu dojrzewania;
- boją się, że dorośli zlekceważą ich problem;

⁷ Joanna Włodarczyk, *Przemoc rówieśnicza. Wyniki Ogólnopolskiej diagnozy problemu przemocy wobec dzieci*, w: *Dziecko Krzywdzone*, nr 3/2013, s.63-67.

- nauczyli się w szkole, że „donoszenie” na rówieśników nie jest w porządku”⁸.

Dlatego też zostały wyodrębnione pewne sygnały, na które rodzice powinni zwrócić uwagę:

- „dziecko wygląda na zdenerwowane i zaniepokojone oraz odmawia odpowiedzi na pytania, co się dzieje;
- skaleczenia i siniaki niewiadomego pochodzenia;
- uszkodzenia ubrania, książek, przyborów szkolnych;
- pogorszenie wyników w nauce;
- prośby o dodatkowe pieniądze;
- zaginięcia rzeczy osobistych, karnetu na obiad;
- niechęć do chodzenia do szkoły lub nasilenie się tej niechęci;
- wzrost liczby spóźnień do szkoły;
- zmiany nastroju i zachowania, przedłużający się obniżony nastrój;
- brak pewności siebie i zaniżona samoocena, nagły spadek samooceny;
- skargi na bóle głowy i brzucha, choroby;
- problemy ze snem;
- brak kontaktów z rówieśnikami poza szkołą”⁹.

W środowisku szkolnym z kolei nauczyciele powinni mieć na uwadze:

- „trudności z wypowiedzaniem się na forum klasowym;
- wycofywanie się z aktywności, jękanie, utrata pewności siebie;
- rezygnowanie z klasowych imprez i wyjazdów;
- samotne spędzanie przerw, niedopuszczanie przez grupę;
- spędzanie przerw w pobliżu dorosłego;
- brak dobrego przyjaciela w klasie;
- bycie wybieranym do drużyny w grach zespołowych jako jeden z ostatnich;
- widoczny smutek i przygnębienie, skłonność do płaczu;
- pogorszenie wyników w nauce”¹⁰.

⁸ Tamże, s. 13-14.

⁹ Tamże, s. 13-14.

¹⁰ Joanna Węgrzynowska, *Dzieci doświadczające przemocy rówieśniczej* Stowarzyszenie „Bliżej Dziecka”, w: *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka* Vol. 15 Nr 1 (2016), s. 13-14.

1.5. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne to uzależnienie od wykonywania czynności. Oznacza ono brak umiejętności powstrzymania się od wykonywania danej czynności, mimo że wpływa to negatywnie na stan zdrowia osoby uzależnionej, a także jej kontakty z otoczeniem. Wyróżnia się uzależnienie od komputera i Internetu, ale i hazardu, zakupów, jedzenia, telefonu komórkowego itp.

1) Hazard

Pojęcie „hazard” pochodzi z języka arabskiego: „az-zahr” znaczy „kostka”, „gra w kości”. W języku angielskim oznacza ono „ryzyko”, „niebezpieczeństwo”. W słowniku języka polskiego hazard jest określany jako „ryzykowne przedsięwzięcie”, „ryzyko w grze”, „narażanie się na niebezpieczeństwo, ryzykowanie”. Osoba, która bierze udział w grze ryzykując pieniądze czy też inne dobra materialne dla zdobycia określonej korzyści jest nazywana hazardzistą¹¹.

„Zgodnie z klasyfikacją ICD–10, patologiczny hazard należy rozpoznać, jeśli w okresie ostatniego roku stwierdzono obecność co najmniej trzech objawów z wymienionych poniżej:

- silna potrzeba lub poczucie przymusu hazardowego grania;
- subiektywne przekonanie o istnieniu trudności w kontrolowaniu zachowań związanych z hazardowym graniem, tj. upośledzenie kontroli nad powstrzymywaniem się od gry oraz nad długością czasu poświęcanego na hazard;
- występowanie niepokoju, rozdrażnienia lub gorszego samopoczucia przy próbach przerwania czy ograniczenia grania oraz ustępowanie tych stanów z chwilą powrotu do gry;
- spędzanie coraz większej ilości czasu na graniu w celu uzyskania zadowolenia lub dobrego samopoczucia, które poprzednio uzyskiwane były w krótszym czasie;
- postępujące zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub dotychczasowych zainteresowań na rzecz grania;
- kontynuowanie hazardowego grania pomimo negatywnych konsekwencji (fizycznych, psychicznych i społecznych).¹²”

¹¹ <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/hazard/co-to-jest-hazard/>

¹² M. Rowicka, *Uzależnienia behawioralne, Profilaktyka i terapia*, Krajowe Biuro do spraw Przeciwdziałania Narkomanii. Warszawa, 2015, s. 22.

Istotne jest również zawrócenie uwagi na zjawisko e-hazardu. W dobie współczesności, gdzie każdy człowiek może korzystać z Internetu, e-hazard jest niczym innym jak graniem przez Internet.

1) Uzależnienie od Internetu

Kolejnym uzależnieniem behawioralnym jest uzależnienie od Internetu tzw. siecioholizm. „Uzależnienie od komputera i Internetu zalicza się do uzależnień psychicznych, czyli takich, gdzie występuje nieposkromiona potrzeba a nawet psychiczny przymus, aby wykonywać określoną czynność, co w efekcie prowadzi do rozładowania napięcia psychicznego, czyli następuje zminimalizowanie nieprzyjemnych odczuć¹³. Osoba uzależniona nie jest w stanie sama przerwać ciągłego powtarzania czynności a to przyczynia się do zmniejszenia codziennej aktywności, co w konsekwencji wpływa negatywnie na sferę społeczną, zawodową oraz szkolną¹⁴.

„Uzależnienie od Internetu jest pojęciem o bardzo szerokim zakresie, obejmującym wiele zróżnicowanych typów niekontrolowanej zależności od czynności związanych z siecią. Kimberly Young – badaczka amerykańska specjalizująca się w psychologii klinicznej i cyberprzestrzeni – wyróżniła kilka podstawowych typów uzależnień od Internetu:

- Socjomanię internetową, która przyjmuje postać uzależnienia od kontaktów społecznych. Objawia się ona nawiązywaniem relacji interpersonalnych wyłącznie za pośrednictwem Internetu. Osoba uzależniona ma trudności w bezpośrednich relacjach międzyludzkich – w ich nawiązywaniu i podtrzymywaniu. Negatywną konsekwencją uzależnienia od kontaktów społecznych jest zanik więzi emocjonalnych z najbliższymi – z rodziną i z przyjaciółmi,
- Uzależnienie od gier, które bardzo często dotyczy dzieci i młodych mężczyzn. Szczególnie niebezpieczne dla ich psychiki są gry, obfitujące w fabułę opartą na przemocy i agresji. Według wielu badaczy tego zjawiska osoba uzależniona nabywa negatywne cechy i zachowania, np. może być agresywna wobec bliskich, które chcą jej pomóc w walce z problemem. Uzależnienie od gier jest szczególnie niebezpieczne, ponieważ osoba zależna

¹³ M. Jędrzejko, A. Taper, *Jak kształtować kontakt dziecka z multimediami?* Fundacja Pedagogium, Warszawa 2010, s. 21, [w:] <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/siecioholizm/rodzaje-i-objawy-siecioholizmu/>.

¹⁴ C. Guerreschi, *Nowe Uzależnienia*, Wydawnictwo Salwator, Kraków 2005, s. 30, [w:] <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/siecioholizm/rodzaje-i-objawy-siecioholizmu/>.

żyje w wirtualnej rzeczywistości, w świecie wykreowanym i pełnym fantazji. Charakterystyczną cechą tego uzależnienia jest niemal całkowita rezygnacja z rzeczywistości realnej na rzecz świata wykreowanego przez twórców gier,

- Uzależnienie od komputera, które charakteryzuje się wewnętrznym przymusem korzystania z komputera (nawet niepodpiętego pod sieć internetową). Osoba uzależniona może używać komputera do różnych celów m.in. do grania w pasjansa,
- Erotomania internetowa, która polega na uzależnieniu od zdjęć i filmów pornograficznych. Dodatkowo może ona przyjmować formę cyberseksu, czyli uprawiania seksu za pośrednictwem Internetu. Osoba uzależniona spędza wiele godzin na poszukiwaniu stron o tematyce seksualnej, zawiera kontakty seksualne przez Internet, a także uprawia samogwałt do internetowych materiałów pornograficznych. Cyberseksoholizm może przyjmować trzy formy: rekreacyjną, zagrożoną i kompulsywną. Jak można się domyślać szczególnie niebezpieczny jest kompulsywny wariant socjomanii internetowej, gdyż wiąże się on z dużym nakładem środków finansowych,
- Infoholizm, czyli tzw. przeciążenie informacyjne, które charakteryzuje się wewnętrznym przymusem przeglądania stron internetowych, uczestniczeniem w dyskusjach na forach internetowych i nieustannej potrzebie zdobywania nowych informacji bez wyraźnie sprecyzowanego celu.¹⁵

1) Zakupoholizm

Dokonywanie zakupów nie stanowi zagrożenia tak długo, jak człowiek może je kontrolować. Robienie zakupów staje się kłopotem, kiedy człowiek traci kontrolę, gdy dzięki zakupom jednostka radzi sobie ze stresem, emocjami, niezaspokojonymi potrzebami czy problemami.

Uzależnienie od zakupów rozwija się powoli, stopniowo i jest tak samo niebezpieczne dla człowieka jak każde inne, wiążą się z nim pewne konsekwencje.

„Oniomania jest medycznym terminem używanym do opisanie problemu kompulsywnych zakupów. Oniomania jest zazwyczaj związana z niską samooceną, stanami lękowymi, depresją, samotnością czy gniewem.”¹⁶

¹⁵<https://stronazdrowia.pl/uzaleznienie-od-internetu-sieciholizm-objawy-rodzaje-i-skutki-sprawdz-jak-leczyc-uzaleznienie-od-komputera/ar/c14-13645143>

¹⁶ <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/zakupoholizm/daniela-intili-o-zakupoholizmie/>

„Objawy kompulsywnego kupowania:

- kupowanie i/lub wydawanie pieniędzy dla poprawy samopoczucia;
- poczucie euforii podczas zakupów i/lub wydawania pieniędzy;
- poczucie winy, wstydu i zakłopotania po zakupach i/lub wydaniu pieniędzy;
- spędzanie wolnego czasu w galeriach handlowych;
- ekscytacja na myśl o zbliżającej się wyprzedaży;
- kłamstwa na temat tego, co się kupiło lub ile pieniędzy się wydało;
- chowanie zakupionych produktów przed bliskimi;
- kupowanie niepotrzebnych przedmiotów;
- kłótnie z bliskimi dotyczące zakupów i wydawanych pieniędzy;
- okłamywanie bliskich w sprawach związanych z zakupami;
- pożyczanie pieniędzy na kolejne niepotrzebne zakupy;
- obsesyjne myśli na temat pieniędzy;
- problemy z pojawieniem się długów;
- kupowanie produktu mimo, iż danej osoby na to nie stać;
- nieumiejętność wytłumaczenia powodu zakupu określonych towarów.¹⁷”

1) Pracoholizm

„**Uzależnienie od pracy** przejawia się w obsesyjno–kompulsyjnym dążeniu do nierealistycznych, perfekcjonistycznych standardów w celu nadmiernego kompensowania niskiego poczucia własnej wartości oraz unikania/redukowania emocji negatywnych i objawów odstawiennych. Jednym z najważniejszych kryteriów określających pracoholików jest brak umiejętności wyłączenia się z pracy, szczególnie w sferze myśli i wyobrażeń oraz podczas aktywności rekreacyjnych, a także chroniczne wykorzystywanie zapracowywania się do zastępczego radzenia sobie z deficytami samoregulacji emocji.¹⁸”

¹⁷ Kinga Kaczmarek, Karolina Van Laere, *KOMPULSYWNE KUPOWANIE Kompendium wiedzy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych*, ETOH Fundacja Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych.

¹⁸ <https://www.uzaleznieniabehawioralne.pl/pracoholizm/pasja-pracy-obsesja-kompulsja-czy-uzaleznienie/>

Rozdział II

Diagnoza występowania uzależnień w świetle zastanych źródeł w Gminie Baboszewo

2.1. Dane demograficzne

W latach 2021-2023 liczba mieszkańców Gminy Baboszewo wykazywała tendencję malejącą. W 2021 roku wynosiła 7845 osoby, w 2022 roku spadła do 7751 osób, a w 2023 roku osiągnęła 7730 osób. W tym okresie, w większości liczebnie przeważały kobiety.

Liczba ludności:	2021	2022	2023
Ogółem:	7845	7751	7730
Kobiety	3935	3887	3872
Mężczyźni	3910	3864	3858

W 2023 roku liczba mieszkańców Gminy Baboszewo w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 1484 osoby, 4763 w wieku produkcyjnym, a 1483 w wieku poprodukcyjnym.

Liczba mieszkańców, a w tym:	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Kobiety	714	2192	966
Mężczyźni	770	2571	517
Razem:	1484	4763	1483

Liczba urodzeń żywych	2021	2022	2023
Ogółem:	66	55	61
W tym chłopcy	31	24	32
W tym dziewczynki	35	31	29

Liczba zgonów	2021	2022	2023
Ogółem:	118	86	88
W tym mężczyźni	62	42	46
W tym kobiety	56	44	42

2.2. Przestępczość

W latach 2021-2023 obserwowano pewne zmiany w liczbie przestępstw oraz wykroczeń związanych z alkoholem i narkotykami:

- **Liczba nałożonych mandatów za wykroczenia związane z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** była stosunkowo niewielka. W 2021 roku nałożono 3 mandaty, w 2022 roku ich liczba spadła do 2, natomiast w 2023 roku

wzrosła do 5 mandatów. Wskazuje to na wzrost liczby interwencji w ostatnim roku w porównaniu do dwóch poprzednich.

- **Liczba osób podejrzanych o popełnienie przestępstw związanych z alkoholem oraz narkotykami** wahała się w analizowanych latach. W 2021 roku podejrzanych było 19 osób, w 2022 roku nastąpił spadek do 12 osób, ale w 2023 roku liczba ta ponownie wzrosła do 21 osób, co może sugerować nasilenie tego rodzaju przestępstw w ostatnim roku.
- **Liczba udzielonych pouczeń za wykroczenia przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości** wyniosła 5 w 2021 roku, a w latach 2022 i 2023 była na podobnym poziomie – po 6 pouczeń. Stabilność w liczbie pouczeń może sugerować konsekwentne działania prewencyjne.
- W zakresie **przestępstw pod wpływem środków odurzających**, dominującym problemem było prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości. W 2021 roku zanotowano 17 takich przypadków, w 2022 roku liczba ta spadła do 10, ale w 2023 ponownie wzrosła do 16. Prowadzenie pojazdów po użyciu alkoholu odnotowano tylko w 2021 roku (3 przypadki), natomiast w latach 2022 i 2023 nie stwierdzono takich sytuacji.
- **Zakłócanie porządku publicznego** pod wpływem alkoholu lub narkotyków było na niskim poziomie. W 2021 roku zarejestrowano 2 przypadki, w 2022 roku liczba wzrosła do 5, a w 2023 ponownie spadła do 2 przypadków.
- **Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia** wykazywała wzrost w każdym kolejnym roku: z 14 osób w 2021 roku, do 16 w 2022, aż do 19 w 2023 roku. Może to wskazywać na większe zaangażowanie służb w zatrzymywanie osób nietrzeźwych, które mogły stanowić zagrożenie dla siebie lub innych.

W analizowanych latach wystąpiły wahania w liczbie wykroczeń i przestępstw związanych z alkoholem i narkotykami. W 2023 roku można zaobserwować wzrost liczby interwencji, zarówno pod względem mandatów, podejrzanych osób, jak i liczby zatrzymań do wytrzeźwienia, co może sugerować większą aktywność służb w tym obszarze lub nasilenie problemu.

	2021	2022	2023
Liczba nałożonych mandatów na „sprawców” wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	3	2	5
Liczba osób podejrzanych o popełnienie przestępstw w związku z alkoholem oraz narkotykami	19	12	21
Liczba udzielonych pouczeń wobec „sprawców” wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom	5	6	6

ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi			
Rodzaj przestępstwa/wykroczenia pod wpływem środków odurzających:			
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	17	10	16
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	3	-	-
Zakłócanie porządku publicznego	2	5	2
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	14	16	19

Dane dotyczące przestępstw na terenie gminy w latach 2021-2023 pokazują zmienne trendy w różnych kategoriach przestępczości. Oto opis szczegółowy:

- **Kradzież z włamaniem** – w przypadku kradzieży z włamaniem widoczny jest duży spadek między 2021 a 2022 rokiem. W 2021 roku odnotowano 14 takich przestępstw, natomiast w latach 2022 i 2023 liczba ta wyniosła odpowiednio po 5 i 3 przypadków. To sugeruje, że problem ten zmniejszył się od 2022 roku i utrzymał się na niższym poziomie.
- **Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną** – przestępstwa związane z przemocą domową (zarówno fizyczną, jak i psychiczną) wykazują pewne wahania. W 2021 roku było 9 takich przypadków, w 2022 liczba ta spadła do 7, ale w 2023 roku wzrosła do 18. Może to wskazywać na zmienną sytuację społeczną, w tym wpływ działań interwencyjnych lub zmieniających się warunków w gospodarstwach domowych.
- **Pobicie** – w latach 2021 i 2022 nie odnotowano żadnych przypadków pobicia, natomiast w 2023 roku pojawiło się 1 takie zdarzenie. Choć liczba przypadków jest stosunkowo mała, to może być oznaką pojawienia się nowego problemu w gminie.
- **Uszkodzenie mienia** – przestępstwa związane z uszkodzeniem mienia znacznie spadły w ciągu analizowanego okresu. W 2021 roku było 8 przypadków, w 2022 roku spadło to do 3, a w 2023 roku odnotowano jedynie 2 takie incydenty. To może świadczyć o skutecznych działaniach prewencyjnych lub zmianie charakteru lokalnej przestępczości.
- **Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami** – w latach 2021-2023 nie odnotowano żadnych przypadków kradzieży pieniędzy wraz z dokumentami.
- **Kradzież mienia** – w 2021 roku było 13 przypadków, w 2022 roku – 7, a w 2023 roku – 7. Spadek ten może wskazywać na lepszą ochronę mienia lub zmniejszoną aktywność przestępczą w tym zakresie.
- **Inne przestępstwa** – kategoria „inne” obejmująca różne rodzaje przestępstw, wykazuje tendencję sinusoidalną. W 2021 roku odnotowano 104 takie przypadki, w 2022 roku liczba ta zmniejszyła się do 82, a w 2023 roku wyniosła 99.

Przestępstwa na terenie Gminy			
	2021	2022	2023
Kradzież z włamaniem	14	5	3
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	9	7	18
Pobicie	-	-	1
Uszkodzenie mienia	8	3	2
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	-	-	-
Kradzież mienia	13	7	7
Inne	104	82	99

W latach 2021-2023 analizowane były przestępstwa związane z różnymi kwalifikacjami prawnymi, takimi jak znęcanie się nad rodziną, groźby karalne, rozpijanie małoletnich, uchylanie się od płacenia alimentów oraz inne przestępstwa. Oto przegląd zmian w liczbie wszczętych, stwierdzonych i zakończonych spraw w tym okresie:

Znęcanie się nad rodziną:

- 2021: wszczęto 9 postępowań, stwierdzono 1 przypadek, a zakończono wszystkie 9 spraw.
- 2022: liczba wszczętych postępowań spadła do 7, stwierdzono 2 przypadki, a zakończono 7 spraw.
- 2023: znaczący wzrost wszczętych postępowań – 18, stwierdzono 5 przypadków, a zakończono 18 spraw.

Znęcanie się nad rodziną odnotowało znaczny wzrost w 2023 roku, co może wskazywać na nasilenie problemu, ale też na zwiększoną aktywność służb w tym zakresie.

Groźby karalne:

- 2021: wszczęto 6 postępowań, nie stwierdzono żadnych przypadków, ale wszystkie 6 spraw zostało zakończonych.
- 2022: nie odnotowano żadnych wszczętych, stwierdzonych ani zakończonych spraw.
- 2023: wszczęto 1 postępowanie, nie stwierdzono przypadków ani nie zakończono spraw.

Liczba postępowań związanych z groźbami karnymi była niska, a w 2022 roku nie odnotowano żadnych takich spraw.

Rozpijanie małoletniego:

- W latach 2021-2023 nie wszczęto ani nie stwierdzono żadnych spraw związanych z rozpijaniem małoletniego.

Uchylanie się od płacenia alimentów:

- 2021: wszczęto 31 postępowań, stwierdzono 14 przypadków, a zakończono wszystkie 31 spraw.
- 2022: liczba wszczętych postępowań spadła do 26, stwierdzono 6 przypadków, a zakończono wszystkie 26 spraw.
- 2023: wszczęto 28 postępowań, stwierdzono 9 przypadków, a zakończono wszystkie 28 spraw.

W ciągu tych trzech lat, liczba spraw dotyczących uchylania się od płacenia alimentów była stabilna, ale w 2022 roku odnotowano mniej stwierdzonych przypadków.

Inne przestępstwa:

- 2021: wszczęto 102 postępowania, stwierdzono 12 przypadków, a zakończono 102 sprawy.
- 2022: liczba wszczętych postępowań spadła do 71, stwierdzono 20 przypadków, ale zakończono tylko 31 spraw.
- 2023: wszczęto 83 postępowania, stwierdzono 46 przypadków, a zakończono wszystkie 83 sprawy.

W kategorii „inne przestępstwa” widać spadek liczby wszczętych postępowań w 2022 roku, ale w 2023 roku liczba ta wzrosła, a także nastąpił znaczny wzrost liczby stwierdzonych przypadków.

<i>Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych</i>			
2021 r.	<i>wszczętych</i>	<i>stwierdzonych</i>	<i>zakończonych</i>
Znęcanie się na rodziną	9	1	9
Groźby karalne	6	-	6
Rozpijanie małoletniego	-	-	-
Uchylanie się od płacenia alimentów	31	14	31
Inne	102	12	102
2022 r.	<i>wszczętych</i>	<i>stwierdzonych</i>	<i>zakończonych</i>
Znęcanie się na rodziną	7	2	7
Groźby karalne	-	-	-

Rozpijanie małoletniego	-	-	-
Uchylenie się od płacenia alimentów	26	6	26
Inne	71	20	31
2023 r.	<i>wszczętych</i>	<i>stwierdzonych</i>	<i>zakończonych</i>
Znęcanie się na rodziną	18	5	18
Groźby karalne	1	-	-
Rozpijanie małoletniego	-	-	-
Uchylenie się od płacenia alimentów	28	9	28
Inne	83	46	83

2.3. Zdarzenia związane z przemocą domową

Poniższe dane przedstawiają liczbę zdarzeń związanych z przemocą domową w latach 2021-2023, wskazując na zmienne tendencje w tej sferze:

- Liczba interwencji – w 2021 r. i 2022 r. odnotowano 6 interwencji związanych z przemocą domową, natomiast w 2023 r. było ich więcej – 10.
- Osoby doznające przemocy domowej – w 2021 r. przemoc domową doświadczyły 6 osób, w 2022 r. – 6, a w 2023 r. liczba ta wzrosła do 10.
- Osoby stosujące przemoc domową – stabilna liczba w latach 2021 i 2022 oraz wzrost w 2023 roku wskazują na stały problem przemocy ze strony mężczyzn w rodzinach. Natomiast wzrost liczby kobiet stosujących przemoc domową w 2023 roku po roku bez zgłoszeń może wskazywać na skomplikowaną dynamikę przemocy w rodzinach.
- Przemoc pod wpływem alkoholu – liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu zwiększyła się z 4 w 2021 r. do 8 w 2023 r.
 - Kobiety: liczba kobiet pod wpływem alkoholu stosujących przemoc była niska, utrzymując się na poziomie 1 przypadku w 2023 roku.
 - Mężczyźni: liczba takich przypadków wzrosła z 4 w 2021 r. do 7 w 2023 r.

Dane wskazują na rosnący problem przemocy domowej, szczególnie wśród kobiet. Zwiększona liczba zgłoszeń w 2023 roku może świadczyć o lepszym dostępie do pomocy lub wzroście świadomości społecznej. Obserwacja wzrostu liczby mężczyzn stosujących przemoc domową oraz osób działających pod wpływem alkoholu podkreśla potrzebę interwencji w zakresie profilaktyki i wsparcia. Brak zgłoszeń dotyczących dzieci może wymagać dalszej analizy, aby zrozumieć ich sytuację w kontekście przemocy domowej.

<i>Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową</i>			
	2021	2022	2023
Dotyczące przemocy domowej	6	6	10
Liczba osób doznających przemocy domowej ogółem, w tym:			
• Kobiety	4	6	10
• Mężczyźni	1	-	-
• Małoletni do 13 r. ż.	-	-	-
• Nieletni	1	-	-
Liczba osób stosujących przemoc domową ogółem, w tym:			
• Kobiety	1	-	1
• Mężczyźni	6	6	9
• Nieletni	-	-	-
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:			
• Kobiety	-	-	1
• Mężczyźni	4	6	7
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	-	-	-

2.4. Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) to instytucja lokalna odpowiedzialna za realizację zadań związanych z pomocą społeczną, w tym profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii. W tym kontekście GOPS organizuje działania edukacyjne, prewencyjne oraz wspiera osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień. Ośrodek może zapewniać pomoc psychologiczną, organizować programy terapeutyczne, wspierać lokalne kampanie profilaktyczne, a także współpracować z innymi instytucjami w zakresie leczenia uzależnień i reintegracji społecznej.

Dane dotyczące przyznawania pomocy społecznej w latach 2021-2023 pokazują zróżnicowane zmiany w liczbie rodzin korzystających z pomocy w zależności od różnych powodów. Oto szczegółowa analiza:

- **Niepelnosprawność:** w ciągu trzech lat liczba rodzin otrzymujących pomoc z powodu niepełnosprawności spadła z 65 w 2021 roku do 49 w 2023 roku. To wyraźny trend malejący, co może sugerować poprawę wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami lub skuteczność innych programów pomocowych.
- **Bezrobocie:** liczba rodzin wspieranych z powodu bezrobocia również zmniejszała się stopniowo: 53 rodziny w 2021 roku, 49 w 2022 roku i 46 w 2023 roku. To wskazuje na poprawę sytuacji na rynku pracy, choć problem ten nadal dotyka wielu rodzin.
- **Osoby dotknięte klęską żywiołową:** w latach 2021-2023 nie odnotowano żadnych przypadków przyznawania pomocy społecznej z tego powodu, co oznacza brak zgłoszeń takich sytuacji w tym okresie.
- **Ubóstwo:** liczba rodzin otrzymujących pomoc z powodu ubóstwa pozostawała na stosunkowo stałym poziomie: 27 w 2021 roku, 26 w 2022 roku i ponownie 27 w 2023 roku. Nie odnotowano istotnych zmian, co może oznaczać, że problem ubóstwa utrzymuje się na podobnym poziomie.
- **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych:** w tym przypadku nastąpił wyraźny wzrost: z 8 rodzin w 2021 roku do 16 w 2023 roku. Może to sugerować narastające problemy w zakresie opieki nad dziećmi i zarządzania sprawami wychowawczymi, wymagające większej interwencji społecznej.
- **Długotrwała lub ciężka choroba:** liczba rodzin objętych pomocą z powodu chorób znacząco spadła z 55 w 2021 roku do 36 w 2023 roku. To pozytywna zmiana, która może wynikać z lepszego dostępu do opieki zdrowotnej lub skuteczniejszego wsparcia dla chorych.
- **Alkoholizm:** pomoc społeczna z powodu alkoholizmu przyznawana była coraz rzadziej: od 5 rodzin w 2021 roku do zaledwie jednej w 2023 roku. Może to oznaczać skuteczniejsze działania prewencyjne lub programy wsparcia w walce z alkoholizmem.
- **Sieroctwo:** pomoc społeczna z powodu sieroctwa dotyczyła jednej rodziny w 2021 roku, jednak w kolejnych latach nie odnotowano takich przypadków.
- **Narkomania:** w 2021 roku jedna rodzina otrzymała pomoc z powodu narkomanii, ale w kolejnych latach brak takich przypadków. To może sugerować spadek zgłoszeń lub poprawę w tym obszarze.
- **Bezdomność:** w 2021 roku 3 rodziny korzystały z pomocy z powodu bezdomności, w 2022 roku liczba ta wzrosła do 4, ale w 2023 roku nie było już żadnych takich zgłoszeń. Może to wskazywać na poprawę sytuacji mieszkaniowej lub skuteczność interwencji.

- **Potrzeba ochrony macierzyństwa:** w 2021 roku z tego powodu pomoc otrzymała tylko jedna rodzina, natomiast w 2022 i 2023 roku liczba ta wzrosła znacząco do odpowiednio 27 i 26 rodzin. Wzrost może wynikać z większej liczby zgłoszeń dotyczących wsparcia macierzyństwa.
- **Trudność w przystosowaniu się po opuszczeniu Zakładu Karnego:** w 2021 roku jedną rodzinę objęto pomocą z tego powodu, ale w kolejnych latach nie odnotowano takich przypadków.
- **Sytuacja kryzysowa i zdarzenie losowe:** w 2022 roku z powodu sytuacji kryzysowej i zdarzeń losowych przyznano pomoc jednej rodzinie. W 2023 roku również jedna rodzina otrzymała wsparcie z powodu zdarzenia losowego.

Można zauważyć tendencję spadkową w liczbie rodzin otrzymujących pomoc z powodu niepełnosprawności, bezrobocia, chorób i alkoholizmu. Wzrosty pojawiły się głównie w obszarze bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz potrzeby ochrony macierzyństwa. Zmiany te mogą wynikać zarówno z poprawy sytuacji ekonomicznej i zdrowotnej, jak i skuteczniejszych działań profilaktycznych oraz wsparcia społecznego.

Powody przyznawania pomocy społecznej – liczba rodzin	2021	2022	2023
Ogółem			
Niepełnosprawność	65	55	49
Bezrobocie	53	49	46
Osoby dotknięte klęską żywiołową	-	-	-
Ubóstwo	27	26	27
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	8	15	16
Długotrwała lub ciężka choroba	55	50	36
Alkoholizm	5	2	1
Sieroctwo	1	-	-
Narkomania	1	-	-
Bezdomność	3	4	-
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	27	26
Trudność w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	1	-	-
Sytuacja kryzysowa	-	1	-
Zdarzenie losowe	-	1	1

Dane dotyczące pomocy udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2021-2023 przedstawiają liczbę rodzin korzystających z wsparcia w tym okresie:

- **Liczba rodzin ogółem:** w 2021 roku z pomocy GOPS skorzystało 174 rodzin. W 2022 roku liczba ta spadła do 147, co może sugerować zmniejszone zapotrzebowanie na pomoc społeczną lub zmiany w sytuacji życiowej mieszkańców gminy.

- **Rok 2023:** w 2023 roku liczba rodzin korzystających z pomocy wzrosła do 153. Ten wzrost w porównaniu do 2022 roku może wskazywać na powracające potrzeby w społeczności, na przykład w wyniku zmian ekonomicznych, zdrowotnych lub innych czynników wpływających na sytuację życiową mieszkańców.
- **Analiza trendów:** dane te pokazują pewne wahania w liczbie rodzin korzystających z pomocy w latach 2021-2023. Po spadku w 2022 roku, w 2023 roku zauważono niewielki wzrost, co może sugerować, że społeczność nadal boryka się z wyzwaniami, które wymagają wsparcia. Może to także wskazywać na efektywność działań podejmowanych przez GOPS, które mają na celu wsparcie rodzin w trudnej sytuacji.

Pomoc GOPS	2021	2022	2023
Liczba rodzin ogółem	174	147	153

Poniższe dane dotyczą rodzajów pomocy udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2021-2023:

- **Ogółem:** liczba udzielonej pomocy zmniejsza się z 194 w 2021 roku do 182 w 2023 roku. Spadek ten może sugerować zmniejszone zapotrzebowanie na pomoc społeczną lub efektywniejsze działania w zakresie wsparcia.
- **Świadczenia niepieniężne dla osób:** wartość tych świadczeń wzrosła z 97 w 2021 roku do 118 w 2023 roku. Oznacza to, że GOPS zwiększył zakres pomocy, koncentrując się na dostarczaniu wsparcia w formie usług, takich jak doradztwo, terapia, czy opieka.
- **Świadczenia pieniężne dla osób:** liczba tych świadczeń spadła znacząco z 101 w 2021 roku do 68 w 2023 roku. Może to wskazywać na zmiany w polityce wsparcia finansowego lub na większą samodzielność beneficjentów, którzy mogą potrzebować mniej wsparcia pieniężnego.
- **Świadczenia porad dla osób:** w 2021 roku GOPS udzielił 73 porad dla rodzin, co obejmowało 259 osób, a w 2022 roku liczba ta wzrosła do 87 porad dla 157 osób. Jednak w 2023 roku liczba porad spadła do 73, co obejmowało 224 osoby. Ten trend może sugerować fluktuacje w zapotrzebowaniu na doradztwo oraz różnice w dostępności usług w poszczególnych latach.

Dane wskazują na zmiany w zakresie pomocy społecznej udzielanej przez GOPS, z rosnącą tendencją w świadczeniach niepieniężnych oraz spadkiem w zakresie pomocy pieniężnej. To może odzwierciedlać zmiany w potrzebach społeczności oraz podejściu do wsparcia osób i rodzin w trudnych sytuacjach.

Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS	2021	2022	2023
Ogółem:	194	187	182
Świadczenia niepieniężne dla osób	97	116	118
Świadczenia pieniężne dla osób	101	77	68

Świadczenia porady dla osób	73 rodziny/ 259 osób	87 rodzin/ 157 osób	73 rodziny/ 224 osoby
------------------------------------	-------------------------	------------------------	--------------------------

Szkolenia w których uczestniczyli pracownicy GOPS

- 2021 szkolenia – 7
- 2022 szkolenia – 2
- 2023 szkolenia – 11

Rozdział III

Badania lokalnych zagrożeń społecznych – 2024

3.1. Podstawowe problemy społeczne w opinii pełnoletnich mieszkańców

Badania zostały przeprowadzone metodą **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

Badania obejmowały mieszkańców w Gminie Baboszewo, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. W badaniu wzięło udział 58 mieszkańców, a w tym 97% kobiet oraz 3% mężczyzn. Średnia wieku badanych mieszkańców to 34 lata.

- Uzyskane wyniki pozwalają stwierdzić, że mieszkańcy Gminy Baboszewo za najbardziej istotny problem uznali uzależnienie od alkoholu (69,7%)*, uzależnienie od papierosów (72,8%)*, bezrobocie (57,5%)*. Natomiast najmniej istotnym problemem w opinii ankietowanych są uzależnienia behawioralne (łącznie 60,6%)** (*suma odpowiedzi bardzo istotny i raczej istotny, **suma odpowiedzi raczej nieistotny i zdecydowanie nieistotny),
- Mieszkańcy zostali także zapytani o to, jak według nich rozpowszechnione są uzależnienia w ich środowisku lokalnym. Na pierwszym miejscu znalazł się nikotynizm (77,5%)*, na drugim alkoholizm (64,6%)* oraz na trzecim sieciologizm (48,4%)*. Najmniej odpowiedzi uzyskały zaburzenia odżywiania (67,8%)** oraz uzależnienie od hazardu (61,3%)**. (*suma odpowiedzi bardzo powszechne i dość powszechne, **suma odpowiedzi bardzo rzadkie i nie występuje),

- 46% przyznaje, że pierwszy raz pili alkohol powyżej 18 roku życia, 39% spożywało alkohol w wieku pomiędzy 16 a 18 rokiem życia. 12% badanych spróbowało alkohol pomiędzy 13 a 15 rokiem życia. 3% nigdy nie próbowało alkoholu,
- Do picia alkoholu kilka razy w roku przyznało się – 49% badanych, kilka razy w miesiącu – 12%, raz w tygodniu – 6% oraz 33% nie pije alkoholu,
- Badani zaznaczali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 porcje alkoholu – 33%, 10 i więcej – 6%, 5-6 porcji – 3% oraz 7, 8, 9 porcji alkoholu – 3%. 55% mieszkańców wskazała, że nie pije alkoholu,
- 58% badanych nie wie, gdzie może zgłosić się po pomoc osoba uzależniona od alkoholu,
- Następnie ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, w jakim stopniu zgadzają się z określonymi stwierdzeniami. Pierwsze ze stwierdzeń dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Łącznie 18%* badanych zaznaczyło, iż zgadza się z powyższym stwierdzeniem. Kolejne stwierdzenie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. 94%* badanych mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że „dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany”. 88%* respondentów ocenia osoby pijące alkohol, jako zagrażające lub raczej zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. 51,6%** badanych uważa, że osoby nieletnie nie mają łatwości w zakupie alkoholu w lokalnych sklepach. 97%** respondentów uważa, że kobiety w ciąży nie mogą pić bezpiecznie nawet niewielkich ilości alkoholu, a także, że prowadzenie samochodu po spożyciu alkoholu jest zabronione – 97%**. Kolejno, 91%** ankietowanych jest zdania, że picie alkoholu nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.
- 39% ankietowanych mieszkańców uważa, że lokali i sklepów, w których można kupić alkohol jest za dużo w ich okolicy, natomiast 6% twierdzi, że jest ich za mało. Według 55% jest ich odpowiednia ilość,
- 12% respondentów pali regularnie papierosy, a 6% pali regularnie e-papierosy. Pozostałe 15% pali okazjnie papierosy,
- 27,3% wskazało, że inicjacja nikotynowa miała miejsce, gdy byli już pełnoletni. 21,2% respondentów przyznało, że pierwszy raz zapalili papierosa w wieku pomiędzy 16 a 18 rokiem życia. 18,2% badanych pomiędzy 13 a 15 rokiem życia, 6% pomiędzy 9 a 12 rokiem życia. 27,3% nigdy nie próbowało papierosów,
- 67% mieszkańców Gminy Baboszewo twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób, które przyjmują narkotyki lub dopalacze. 24% twierdzi, że zna od 2 do 5 osób przyjmujących substancje odurzające, 3% zna jedną osobę, 6% zna ponad 10 osób,

- 36% nie wie, jakie substancje mogłyby przyjmować te osoby. 15% badanych wskazuje na marihuanę i haszysz, 12% na amfetaminę, 9% badanych na dopalacze, 6% na leki przyjmowane w celu odurzenia, 6% na kokainę, 6% na ekstazy,
- 94% respondentów wskazało, że nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie, jak narkotyki czy dopalacze,
- 100% wskazało, że nigdy nie grało nigdy w gry hazardowe,
- 97% badanych mieszkańców twierdzi, że można się uzależnić od gier na pieniądze,
- 15% mieszkańców Gminy Baboszewo wskazało, że ma w swoim środowisku osoby doznające przemocy domowej, a 27% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak jest,
- 23% badanych mieszkańców deklaruje, że zdarza się im „zajadać” stresy, trudne emocje,
- 6% ankietowanych mieszkańców miewa trudności w kontrolowaniu zachowań jedzeniowych (kompulsywne objadanie się, usilne krążenie myśli wokół jedzenia),
- 42% dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień,
- Mieszkańcy stwierdzili, że najbardziej potrzebne działania to wsparcie psychologiczne dla rodzin (46%), warsztaty profilaktyczne dla uczniów (36%), otwarte konsultacje z terapeutą uzależnień (18%).

3.2. Badania pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W badaniu wzięło udział 7 pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a w tym 100% kobiet.

- Jednymi z najistotniejszych problemów jaki został zaklasyfikowany przez pracowników to: uzależnienie od alkoholu – 100%*, uzależnienie rodzin od różnych form pomocy społecznej – 100%*, problemy opiekuńczo-wychowawcze – 100%*. (*suma odpowiedzi bardzo istotny oraz raczej istotny),
- 71,4%* respondentów opowiedziało się pozytywnie o możliwościach wsparcia w postaci pomocy społecznej dla osób i ich rodzin w trudnych sytuacjach z terenu Gminy Baboszewo (*suma odpowiedzi zgadzam się w pełni oraz zgadzam się częściowo),
- 57%* respondentów deklaruje, że lokalne władze Gminy są w sposób należyty poinformowane o wynikających potrzebach pomocy społecznej,
- 71% respondentów wypowiedziało się pozytywnie nt. współpracy na linii władze Gminy a GOPS,

- Badani pracownicy, jako rodzaj wsparcia, jakiego oczekują mieszkańcy zamieszkujący Gminę najczęściej zwracali uwagę na pomoc psychologiczną,
- 100% respondentów dostrzega potrzebę realizacji działań profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom,
- Wyniki badania dość jednoznacznie wskazały na potrzebę realizacji działań poprzez formy wsparcia psychologicznego dla rodzin, za którą opowiedziało się 50% respondentów, 33% zwolenników uzyskały otwarte konsultacje z terapeutą uzależnień oraz 17% ogólnospołeczne kampanie profilaktyczne,
- Zdaniem 83% pracowników GOPS większość potrzeb w sektorze życia społecznego w Gminie jest zaspokajana,
- Kolejne pytanie było rozwinięciem i uzupełnieniem poprzedniego, tym razem zapytano respondentów o to, jakie sfery usług (życia) społecznego wymagają większego zainteresowania ze strony władz lokalnych. Najwięcej z pośród zaproponowanych obszarów aprobaty uzyskała opieka zdrowotna, za którą opowiedziało się 67% respondentów oraz profilaktyka uzależnień – 67%.

3.3. Badania wśród dzieci i młodzieży

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięło udział 148 uczniów klas 4-6 oraz 92 uczniów klas 7-8 z terenu Gminy Baboszewo, co daje łącznie 240 ankietowanych uczniów.

<i>Liczebność grup badanych</i>	
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-6 (SP 4-6)	148
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 7-8 (SP 7-8)	92
ŁĄCZNIE	240

- Uczniowie w Gminie Baboszewo deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: SP 4-6 – łącznie: 97%; SP 7-8 – łącznie 90%,
- uczniowie w Gminie Baboszewo mają bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: SP 4-6 – łącznie 68%; SP 7-8 – łącznie 41%,

- Kolejnym istotnym elementem są relacje z rówieśnikami – uczniowie z Gminy Baboszewo relacje z rówieśnikami oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze- SP 4-6 – łącznie 95%; SP 7-8 – łącznie 84%,
- 8% uczniów klas 4-6, 49% uczniów klas 7-8 przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol,
- Następnie zapytano badanych, w jakich miejscach ich koledzy i koleżanki spożywają alkohol. Najmłodsi uczniowie najczęściej wskazywali imprezy i dyskoteki (67%), natomiast starsi uczniowie najczęściej wymieniali przebywanie na świeżym powietrzu (50%),
- Do spożywania alkoholu co najmniej raz w miesiącu przyznaje się 1% uczniów klas 4-6. Co najmniej raz w tygodniu pije 1% uczniów klas 4-6 oraz 4% uczniów klas 7-8. Picie alkoholu rzadziej niż raz w miesiącu deklaruje 10% uczniów klas 7-8,
- Młodszy uczniowie najczęściej sięgają po szampana (SP 4-6 – 1%) oraz po wódkę (SP 4-6 – 1%) . Starsi uczniowie sięgają po wódkę (SP 7-8 – 17%), piwo (SP 7-8 – 15%),
- Starsi uczniowie, którzy mają za sobą inicjację alkoholową wśród przyczyn picia alkoholu wskazywali najczęściej: by zapomnieć o problemach – 13%, z ciekawości – 10%, z chęci lepszej zabawy – 10%, dla towarzystwa – 13%. Młodszy uczniowie piją alkohol, ponieważ lubią jego smak (1%),
- Badani uczniowie po raz pierwszy pili alkohol: 15% uczniów SP 7-8 poniżej 8 lat. 3% uczniów SP 4-6 oraz 2% uczniów SP 7-8 pomiędzy 8 a 10 rokiem życia. 1% uczniów SP 4-6 oraz 2% uczniów SP 7-8 w przedziale pomiędzy 11 a 13 rokiem życia, 6% uczniów SP 7-8 w przedziale pomiędzy 14 a 16 rokiem życia oraz 1% uczniów SP 4-6 w wieku 17 lat i więcej,
- Znaczny odsetek uczniów wskazał, że ich rówieśnicy palą papierosy: SP 4-6 – 22% oraz SP 7-8 – 69%. Jednakże 30% młodszych oraz 25% starszych uczniów zaznaczyło, że nie wie czy osoby w ich wieku palą papierosy,
- Od czasu do czasu pali 1% uczniów klas 4-6 oraz 11% uczniów klas 7-8. 6% uczniów klas 7-8 pali regularnie. 4% młodszych uczniów oraz 10% starszych uczniów spróbowało tylko raz,
- 75% młodszych uczniów oraz 68% starszych uczniów zadeklarowało, że palenie ich nie dotyczy. W klasach 7–8 wyższy odsetek uczniów (8%) pali więcej niż 20 papierosów dziennie w porównaniu do klas 4–6 (0%),
- Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego: SP 4-6 – 50%; SP 7-8 – 46%, a także palili za namową znajomych SP 4-6 – 25%. Uczniowie zaznaczyli opcje „inne”, jednakże nie podali żadnych przykładów (SP 7-8 – 23%),
- 4% uczniów klas 4-6 oraz 21% uczniów klas 7-8 wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami,

- 1% młodszych uczniów oraz 4% starszych uczniów przyznało, że sami próbowali już narkotyków lub dopalaczy,
- Uczniowie zostali również poproszeni o określenie, w jakich okolicznościach zażywali owe substancje psychoaktywne. Młodszy uczniowie zaznaczyli, że ich to nie dotyczy. Natomiast starsi uczniowie wskazali, że spożywali narkotyki lub dopalacze na terenie szkoły (100%), pod sklepem (100%), podczas szkolnych wycieczek (100%), w barze, w klubie (100%) oraz w domu (50%), w innym miejscu (50%) – nie podając, jakie to jest,
- Jeżeli chodzi o źródło pozyskiwania substancji psychoaktywnych, to starsi uczniowie, którzy próbowali już narkotyków/ dopalaczy odpowiedzieli, że najczęściej kupili je od kolegi/koleżanki (SP 7-8 – 50%). Młodszy uczniowie zaznaczyli, że ich to pytanie nie dotyczy,
- Zdecydowana większość młodszych uczniów (95%) nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze, a najczęściej wskazywane lokalizacje to okolice szkoły (1%) i osiedla (3%). Uczniowie również zaznaczyli odpowiedź „inne miejsca” (3%), jednakże nie podali przykładów takich miejsc,
- Większość uczniów (90%) z klas 7-8 nie zna miejsc, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze, choć niektórzy wskazują osiedle (6%), dyskotekę (6%) a także inne lokalizacje, jako potencjalne miejsca (10%), nie podając, jakie to są,
- 91% uczniów klas 4-6 oraz 74% uczniów klas 7-8 uważa, że napoje energetyczne nie są zdrowe,
- 16% uczniów klas 4-6 oraz 48% uczniów klas 7-8 deklaruje, że zdarza się im pić napoje energetyczne,
- Zapytano uczniów o częstotliwość wypijania napojów energetycznych w miesiącu. Większość uczniów wypija taki napój raz w miesiącu (SP 4-6 – 84%; SP 7-8 – 59%), raz w tygodniu (SP 7-8 – 18%), 2-3 razy w tygodniu (SP 4-6 – 8%; SP 7-8 – 13%), 3-5 razy w tygodniu (SP 7-8 – 5%) oraz codziennie (SP 4-6 – 8%; SP 7-8 – 5%),
- W pierwszej kolejności zapytano uczniów o to, ile czasu dziennie korzystają z komputera z innych powodów niż nauka. Badani wskazywali zazwyczaj, że spędzają w ten sposób do 2 godzin dziennie (SP 4-6 – 31%; SP 7-8 – 13%) czy też do 4 godzin dziennie (SP 4-6 – 23%; SP 7-8 – 17%). Znacznie niepokoją odsetki ankietowanych, którzy zaznaczyli, że spędzają przed komputerem powyżej 6 godzin dziennie (SP 4-6 – 4%; SP 7-8 – 11%). Do 6 godzin korzysta 6% uczniów SP 4-6 oraz 7% uczniów SP 7-8,
- 22% uczniów klas 4-6 oraz 7% uczniów klas 7-8 deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia. Aczkolwiek, spora część uczniów przyznaje, że odczułaby brak dostępu do Internetu (SP 4-6 – 78%; SP 7-8 – 93%),

- 38% uczniów SP 4-6 oraz 28% uczniów SP 7-8 otrzymywało złosliwe komentarze, tzw. hejty. Uczniowie klas 4-6 (30%) oraz klas 7-8 (33%) otrzymywali wiadomości z przezwiskami, obelgami oraz zdarzyło się, że udostępniono ich prywatną rozmowę (SP 4-6 – 28%; SP 7-8 – 35%),
- 39% uczniów klas 4-6 oraz 20% uczniów klas 7-8 korzysta z telefonu od 2 do 3 godzin dziennie. Znaczny niepokój budzi fakt, iż 12% uczniów klas 4-6 i 28% uczniów klas 7-8 deklaruje, że korzysta z telefonu 4-5 godzin dziennie oraz 24% uczniów klas 4-6 i 41% uczniów klas 7-8 wskazuje, że korzysta z telefonu powyżej 5 godzin dziennie. Część uczniów spędza w ten sposób czas około godziny dziennie (SP 4-6 – 6%; SP 7-8 – 2%),
- Zapytano uczniów o to, jak spędzają czas korzystając z telefonu: Najczęściej wybierana odpowiedź przez młodszych uczniów to „inne” (28%), co oznacza, że duża część uczniów spędza czas na czynnościach, które nie zostały uwzględnione w podanych opcjach. Drugą najczęściej wskazywaną aktywnością jest oglądanie filmików i śmiesznych obrazków (19%). Na trzecim miejscu znalazły się dwie odpowiedzi: słuchanie muzyki oraz korzystanie z aplikacji (po 16%). Pozostałe czynności były mniej popularne: pisanie na czatach lub portalach społecznościowych (11%), przeglądanie interesujących stron internetowych (3%) oraz czytanie e-booków (3%). Tylko 4% badanych stwierdziło, że nie korzysta z telefonu. Natomiast uczniowie klas 7-8 najwięcej czasu poświęcają, korzystając z telefonu na słuchanie muzyki (31%). Na drugim miejscu znalazła się kategoria „inne” z wynikiem 20%, co również sugeruje, że uczniowie często korzystają z telefonu w celach, które nie zostały uwzględnione w pozostałych opcjach. Kolejnymi popularnymi aktywnościami są oglądanie filmików i śmiesznych obrazków (15%) oraz pisanie na czatach lub portalach społecznościowych (17%). 11% badanych uczniów wskazało korzystanie z aplikacji, a tylko 2% czytanie książek w formie elektronicznej. 4% uczniów zadeklarowało, że nie korzysta z telefonu, a przeglądanie stron internetowych, które ich interesują, nie było wybierane przez żadnego ucznia,
- 35% uczniów klas 4-6 oraz 24% uczniów klas 7-8 gra w gry komputerowe od 1 do 3 godzin dziennie. Znaczny niepokój budzi fakt, iż 5% uczniów klas 4-6 i 11% uczniów klas 7-8 deklaruje, że gra w gry od 3 do 6 godzin dziennie oraz 3% uczniów klas 4-6 i 9% uczniów klas 7-8 wskazuje, że gra w gry komputerowe powyżej 6 godzin dziennie. Część uczniów spędza w ten sposób czas około godziny dziennie (SP 4-6 – 34%; SP 7-8 – 15%),
- Uczniowie w Gminie Baboszewo w większości nie mają doświadczeń związanych z grami internetowymi na pieniądze (SP 4-6 – 94%; SP 7-8 – 83%). Jednakże 6% uczniów klas 4-6 i 17% uczniów klas 7-8 przyznało, że grało już w tego rodzaju gry,

- Uczniowie z Gminy Baboszewo zostali także poproszeni o ocenę powszechności występowania niektórych uzależnień behawioralnych w ich otoczeniu. Za najbardziej powszechne młodzi ankietowani uznali zakupoholizm (SP 4-6 – 51%) oraz uzależnienie od smartfona (SP 4-6 – 46%). Natomiast starsi uczniowie uznali także uzależnienie od smartfona (85%) oraz uzależnienie od Internetu (SP 7-8 – 83%),
- 8% uczniów klas 4-6 oraz 11% uczniów klas 7-8 w Gminie Baboszewo doświadczyło przemocy domowej,
- 27% uczniów klas 4-6 oraz 37% uczniów klas 7-8 spotyka agresja słowna,
- Zapytano uczniów także o doświadczenie przemocy w szkole. Według wyników badań 43% uczniów klas 4-6 oraz 41% uczniów klas 7-8 nigdy tego nie doświadczyło. Jednakże są uczniowie, którzy doświadczają przemocy w szkole codziennie (SP 4-6 – 3%; SP 7-8 – 22%), kilka razy w tygodniu (SP 4-6 – 5%; SP 7-8 – 15%), kilka razy w miesiącu (SP 4-6 – 8%; SP 7-8 – 4%), kilka razy w roku (SP 4-6 – 412%; SP 7-8 – 18%),
- Jeżeli chodzi o rodzaj doświadczanej przemocy przez uczniów respondenci wskazali, że spotyka ich zarówno przemoc psychiczna (SP 4-6 – 23%; SP 7-8 – 41%) oraz przemoc fizyczna (SP 4-6 – 14%; SP 7-8 – 26%). W „inne” uczniowie zaznaczając, nie podali przykładów,
- 37% uczniów klas 4-6 najczęściej spędzają wolny czas z rodziną, natomiast starsi uczniowie najczęściej sami – 31%,
- 50% młodszych badanych oraz 33% starszych badanych uważa, że jest dużo fajnych propozycji spędzania wolnego czasu w ich okolicy. Z kolei 18% uczniów klas 4-6 oraz 11% uczniów klas 7-8 stwierdziło, że mogłoby być więcej obiektów sportowych, takich jak boiska czy pływalnie, a 14% uczniów klas 4-6 oraz 22% uczniów klas 7-8 chciałoby więcej miejsc dla dzieci i młodzieży, np. świetlic czy klubów. 12% uczniów klas 4-6 oraz 15% uczniów klas 7-8 uważa, że brakuje parków i terenów zielonych. Tylko 1% młodszych badanych oraz 4% starszych badanych chciałoby więcej organizacji młodzieżowych lub propozycji wolontariatu. Uczniowie także zaznaczyli swoje propozycję, jednakże ich nie wpisali.

3.4. Porównanie wyników badań z badaniami z 2022 roku – ogólne wnioski

Badania wśród mieszkańców:

Ogólne wnioski:

1. **Zmieniające się postrzeganie uzależnień:** W 2024 roku mieszkańcy bardziej niż w 2022 roku postrzegają uzależnienie od nikotyny i alkoholu jako główne problemy, a uzależnienia behawioralne (w tym hazard i siecioholizm) stają się mniej istotne.

2. **Wzrost abstynencji i spadek regularnego spożycia alkoholu:** W 2024 roku więcej osób deklarowało abstynencję i rzadsze spożywanie alkoholu, co może świadczyć o pozytywnych trendach w walce z alkoholizmem.
3. **Wzrost palenia e-papierosów i nikotynizmu:** Regularne palenie, w tym e-papierosów, wzrosło w porównaniu do 2022 roku, co wskazuje na rosnący problem nikotynizmu, który wymaga uwagi.
4. **Zmniejszenie obaw o narkotyki i przemoc domową:** Mieszkańcy w 2024 roku rzadziej znają osoby zażywające substancje psychoaktywne i mniej martwią się przemocą domową, co może wskazywać na poprawę sytuacji w tych obszarach lub na mniejszą świadomość problemu.
5. **Spadek zainteresowania działaniami profilaktycznymi:** Potrzeba realizacji działań profilaktycznych i wsparcia psychologicznego spadła w porównaniu do 2022 roku, co może wynikać z mniejszej percepcji problemów lub skuteczności wcześniejszych działań profilaktycznych.

Badania wśród uczniów:

Ogólne wnioski:

Badania z lat 2022 i 2024 w Gminie Baboszewo pokazują, że:

1. **Relacje z nauczycielami** uległy pogorszeniu, szczególnie wśród starszych uczniów, co może wpływać na atmosferę w szkole.
2. **Używanie alkoholu i palenie papierosów** wzrosło wśród uczniów SP 7-8, co jest niepokojącym trendem. Młodsze klasy również odnotowują wzrost w tych obszarach, chociaż w mniejszym stopniu.
3. **Dostępność narkotyków** wzrosła, zwłaszcza w starszych klasach, co świadczy o rosnącym problemie używania substancji psychoaktywnych w tej grupie wiekowej.
4. **Technologia:** Uczniowie spędzają coraz więcej czasu przed komputerem i telefonem, co może prowadzić do uzależnień od technologii.

Zmiany te wskazują na potrzebę zwiększenia działań profilaktycznych, szczególnie w starszych klasach, dotyczących edukacji o szkodliwości używek oraz promowania zdrowych relacji i aktywności poza technologią.

Rozdział IV

Adresaci Programu

Działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu adresowane są do mieszkańców Gminy Baboszewo, których mogą dotyczyć szeroko rozumiane problemy wynikające z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych (narkotyków), w tym nowych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, a także do osób fizycznych i prawnych zaangażowanych w realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Rozdział VI

Realizatorzy Programu

Główni realizatorzy i partnerzy Programu to:

- Urząd Gminy w Baboszewie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baboszewie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baboszewie;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Świetlica środowiskowa,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Baboszewie,
- Policja;
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Baboszewo;
- Ośrodki Opieki Zdrowotnej;
- Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, które w swojej działalności zajmują się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych.

Rozdział VI

Cele oraz realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2028 dla Gminy Baboszewo

Najważniejszym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2028 dla Gminy Baboszewo jest zapobieganie i minimalizowanie negatywnych skutków związanych z nadużywaniem alkoholu oraz używaniem narkotyków, a także przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym oraz wsparcie osób dotkniętych tymi problemami.

Poniżej przedstawiono cele oraz kierunki działań niniejszego Programu.

Cel 1: Zwiększenie świadomości mieszkańców Gminy na temat problemów związanych z alkoholem i narkotykami

<i>Zadania:</i>	<i>Wskaźniki:</i>	<i>Realizatorzy:</i>	<i>Termin:</i>
Organizacja kampanii społecznych dotyczących skutków uzależnień	• liczba przeprowadzonych kampanii,	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS), szkoły	2025-2029
Szkolenia dla nauczycieli i pedagogów na temat wczesnej interwencji w zakresie uzależnień	• liczba przeprowadzonych szkoleń, • liczba uczestników szkoleń	Urząd Gminy, kuratorium oświaty, specjaliści ds. uzależnień	2025-2029
Rozprowadzenie ulotek i plakatów profilaktycznych na temat uzależnień	• liczba rozpowszechnionych materiałów	GOPS, Urząd Gminy, lokalne media	2025-2029
Przeprowadzenie ankiet wśród mieszkańców w celu oceny świadomości problemu uzależnień	• liczba przeprowadzonych badań	GOPS, Urząd Gminy, szkoły	2025-2029

Cel 2: Wzmocnienie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży

<i>Zadania:</i>	<i>Wskaźniki:</i>	<i>Realizatorzy:</i>	<i>Termin:</i>
Organizacja warsztatów profilaktycznych w szkołach, a w tym m.in.: • przedstawienie uczniom, w jaki sposób substancje psychoaktywne (takie jak alkohol, papierosy, narkotyki) oraz napoje energetyczne wpływają na organizm i psychikę młodych ludzi, • rozwijanie umiejętności rozpoznawania oraz radzenia sobie z presją rówieśniczą, która skłania do sięgania po alkohol, papierosy czy narkotyki. • kształtowanie umiejętności podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji. • omówienie konsekwencji prawnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, w tym wpływu na relacje z innymi ludźmi, wyniki w	• liczba zorganizowanych warsztatów dla młodzieży, • liczba uczestników warsztatów	Szkoły, GOPS, specjaliści ds. uzależnień, Gminna Biblioteka Publiczna	2025-2029

naucze oraz przyszłe życie zawodowe.			
Organizowanie warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży poświęconych uzależnieniom behawioralnym, ze szczególnym naciskiem na edukację w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu: • rozwijanie świadomości prawnej wśród młodych użytkowników, • nauka skutecznych sposobów ochrony przed potencjalnymi zagrożeniami online, • zwiększanie wiedzy na temat ochrony prywatności i danych osobowych, • profilaktyka zachowań agresywnych w sieci, • kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów rówieśniczych w sposób pokojowy w przestrzeni cyfrowej.	• liczba zorganizowanych warsztatów dla młodzieży, • liczba uczestników warsztatów	Szkoły, GOPS, specjaliści ds. uzależnień, Gminna Biblioteka Publiczna	2025-2029
Prowadzenie programów edukacyjnych dotyczących zdrowego stylu życia	• liczba zrealizowanych programów,	Szkoły, organizacje pozarządowe	2025-2029

	• liczba uczniów objętych działaniami.		
Przeprowadzenie konkursów promujących abstynencję od alkoholu i narkotyków	• liczba konkursów, • liczba uczestników	Szkoły, GOPS, Urząd Gminy	2025-2029
Kontynuowane i finansowanie działalności Świetlicy Środowiskowej w Baboszewie, a w tym realizowanie programów alternatywnych dla dzieci i młodzieży	• liczba dzieci i młodzieży uczęszczająca na zajęcia w świetlicy, • liczba zorganizowanych działań.	Urząd Gminy, GOPS, organizacje pozarządowe	2025-2029
Zorganizowanie wyjazdów edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień	• liczba zorganizowanych wyjazdów, • liczba uczestników takich wyjazdów	GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe	2025-2029

Cel 3: Wsparcie rodzin dotkniętych problemem uzależnień

<i>Zadania:</i>	<i>Wskaźniki:</i>	<i>Realizatorzy:</i>	<i>Termin:</i>
Organizacja szkoleń i warsztatów dla rodziców na temat rozpoznawania objawów uzależnień u dzieci	• liczba zorganizowanych warsztatów dla rodziców, • liczba uczestników.	Szkoły, GOPS, specjaliści ds. uzależnień	2025-2029
Prowadzenie konsultacji indywidualnych dla rodzin osób uzależnionych	• liczba konsultacji, • liczba rodzin korzystających z konsultacji.	GOPS	2025-2029

Wsparcie psychologiczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym	• liczba dzieci objętych wsparciem	GOPS, psychologowie, szkoły	2025-2029
Wsparcie społeczne dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, które są zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, z jednoczesnym ich integrowaniem z lokalną społecznością, przy użyciu narzędzi pracy socjalnej oraz kontraktów socjalnych, a w tym: bliska współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy finansowej i materialnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi pomocy społecznej	• liczba osób uzależnionych oraz ich rodzin objętych wsparciem społecznym, • liczba zawartych kontraktów socjalnych, • liczba osób, które skorzystały z pomocy finansowej i rzeczowej za pośrednictwem GOPS, • liczba działań integrujących osoby uzależnione i ich rodziny ze środowiskiem lokalnym.	GOPS, GKRPA, Ośrodki terapii uzależnień i poradnie specjalistyczne, organizacje pozarządowe, placówki zdrowia i poradnie psychologiczne	2025-2029

Cel 4: Zwiększenie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

<i>Zadania:</i>	<i>Wskaźniki:</i>	<i>Realizatorzy:</i>	<i>Termin:</i>
Organizacja spotkań koordynacyjnych między instytucjami zajmującymi się uzależnieniami (GOPS,	• liczba przeprowadzonych spotkań, • liczba uczestników	Urząd Gminy, GOPS, Gminna Biblioteka Publiczna	2025-2028

szkoły, policja, placówki zdrowia)			
Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami w zakresie ograniczania sprzedaży alkoholu i substancji psychoaktywnych	• liczba podjętych inicjatyw	Urząd Gminy, GOPS, lokalne przedsiębiorstwa	2025-2028
Prowadzenie działań edukacyjnych adresowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	• liczba przeprowadzonych szkoleń, • liczba uczestników.	GOPS, GKRPA, lokalne przedsiębiorstwa	2025-2028
Szkolenie pracowników socjalnych, policji i nauczycieli w zakresie pracy z osobami uzależnionymi	• liczba przeprowadzonych szkoleń, • liczba uczestników.	Urząd Gminy, GOPS, policja, specjaliści ds. uzależnień	2025-2028
Zacieśnienie współpracy z placówkami zdrowia w celu szybszego rozpoznawania i leczenia uzależnień	• liczba osób skierowanych do leczenia przez placówki zdrowia.	GOPS, placówki zdrowia, GKRPA	2025-2028
Finansowanie zakupu materiałów biurowych niezbędnych do wykonywania zadań Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	• liczba wydanych środków	Urząd Gminy, GOPS, GKRPA	2025-2028

Cel 5: Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego

<i>Zadania:</i>	<i>Wskaźniki:</i>	<i>Realizatorzy:</i>	<i>Termin:</i>
Zachęcanie osób uzależnionych i ich rodzin do podjęcia psychoterapii w ośrodkach leczenia uzależnień oraz kierowanie ich do specjalistycznych placówek	• liczba osób uzależnionych skierowanych do terapii, • liczba rodzin objętych wsparciem, • odsetek osób skierowanych, które podjęły terapię, • liczba zorganizowanych spotkań motywacyjnych, • liczba osób korzystających z indywidualnych konsultacji	Punkt Konsultacyjny	2025-2028
Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale jeszcze nieuzależnionych, do zmiany nawyków związanych z piciem	• liczba osób pijących ryzykownie objętych wsparciem, • liczba zorganizowanych sesji edukacyjnych lub warsztatów, • liczba materiałów edukacyjnych dystrybuowanych w ramach programu, • liczba osób uczestniczących w programie	Punkt Konsultacyjny	2025-2028

	monitorującym picie ryzykowne.		
Identyfikowanie przypadków przemocy domowej i udzielanie wsparcia oraz informacji o dostępnych formach pomocy w celu jej powstrzymania.	• liczba zgłoszonych i rozpoznanych przypadków przemocy, • liczba osób, które otrzymały informacje o dostępnych formach pomocy, • liczba udzielonych konsultacji psychologicznych lub prawnych, • liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia, • liczba szkoleń dla pracowników punktu konsultacyjnego w zakresie rozpoznawania przemocy.	Punkt Konsultacyjny	2025-2028
Inicjowanie działań interwencyjnych w przypadkach stwierdzenia przemocy domowej.	• liczba zainicjowanych interwencji w przypadkach przemocy domowej, • liczba przypadków, w których zastosowano procedurę „Niebieskiej Karty”, • liczba osób objętych długoterminowym	Punkt Konsultacyjny	2025-2028

	wsparciem po interwencji, • liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy,		
Aktualizowanie i gromadzenie informacji o dostępnych miejscach wsparcia oraz kompetencjach instytucji działających na terenie gminy, powiatu i województwa mazowieckiego.	• liczba zaktualizowanych baz danych dotyczących placówek pomocowych, • liczba osób, które otrzymały dostęp do zaktualizowanej bazy danych, • liczba instytucji, z którymi nawiązano współpracę, • liczba dostępnych materiałów informacyjnych o miejscach wsparcia (ulotki, broszury).	Punkt Konsultacyjny	2025-2028

ROZDZIAŁ VII

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2028

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu

Gminy pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o których mowa w art. 11¹, art.18, art.18¹ ustawy oraz opłat określonych w art.9² ust. 19 i 20 ustawy dotyczących opłat od napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przewodniczącemu Gminnej Komisji przyznaje się ryczałt miesięczny w wysokości 1100 zł brutto płatne na koniec każdego miesiąca; dla członków Gminnej Komisji ryczałt wysokości 210 zł brutto za każde posiedzenie komisji. Podstawą do wypłaty jest udział w posiedzeniu potwierdzony podpisem na liście obecności.

Pani Wanda Rębecka jest zatrudniona w ilości 19 godzin po 90 zł za godzinę we wtorki zgodnie z przedstawionym przez nią harmonogramem spotkań(dwa wtorki od 8.00-16.00 i jeden wtorek od 8.00-11.00)

Wysokość środków finansowych na realizację zadań Programu określa Rada Gminy w Baboszewie w drodze uchwały w sprawie budżetu Gminy na dany rok kalendarzowy.

Na realizację zadań GKRPA w Baboszewie w roku 2026- 217 000zł

Prognozowane wpływy z zezwoleń -150 000zł

Prognozowane wpływy z opłaty”małpkowej”- 33000 zł

Dochód na 2025-183 000zł

Zwalczanie narkomanii-5000zł

ROZDZIAŁ VIII

Monitorowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

na lata 2025 – 2028

Monitorowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii ma na celu nie tylko ocenę efektywności działań, ale także umożliwienie szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby lokalnej społeczności.

Monitoring programu polega na regularnym zbieraniu danych i informacji na temat realizacji działań przewidzianych w programie. Zasady te obejmują:

- **Ocena skuteczności działań profilaktycznych i interwencyjnych** w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkomanii.
- **Badanie dostępności substancji psychoaktywnych**, a także skali problemu alkoholizmu i narkomanii na terenie gminy.

- **Analiza wykorzystania budżetu**, w tym środków przeznaczonych na programy profilaktyczne i działania interwencyjne.

Gmina jest zobowiązana do sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, które jest przedkładane radzie gminy.

W sprawozdaniu przedstawiane są efekty działań oraz wydatkowanie środków publicznych, co pozwala na ocenę efektywności podjętych inicjatyw.

Na podstawie wyników monitoringu i raportów możliwe jest wprowadzenie zmian w programie, jeśli działania nie przynoszą oczekiwanych rezultatów.

Koordinację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań zawartych w Programie prowadzi Pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

W realizacji Programu aktywnie uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baboszewie, psycholodzy, terapeuci, realizatorzy programów profilaktycznych, pedagodzy szkolni, wychowawcy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, policjanci, organizacje pozarządowe.

Decyzje dotyczące wydatków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań zawartych w Programie podejmuje Wójt.

Wójt sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Wójt sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, i przesyła ją do KCPU w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

**Uzasadnienie do Uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baboszewo na lata 2025-2028**

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii. Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego przez Radę Gminy. Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii jest dokumentem wyznaczającym cele i sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii na terenie Gminy Baboszewo zgodnie z kierunkami określonymi w ustawie. Głównym celem Programu jest ograniczenie problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także minimalizowanie zachowań potęgujących uzależnienia behawioralne oraz związane z nimi negatywne konsekwencje społeczne, w tym szczególnie szkody zdrowotne i zaburzenia życia rodzinnego. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Baboszewo z lat poprzednich. Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców Gminy Baboszewo, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu. Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Gminny Program na lata 2025-2028 został opracowany zgodnie z wymaganymi zadaniami i potrzebami występującymi na terenie gminy. W związku z powyższym podjęcie w/w uchwały należy uznać za zasadne.